UOC
www.uoc.edu

#Artnodes

Novembre de 2004 ISSN: 1695-5951
www.uoc.edu/artnodes

Article

L’entorn del net art i la seva recepció: el procés d’apreciació de l’obra de JODI

http://www.uoc.edu/artnodes/cat/art/pdf/pages1004.pdf

Ruth Pagès

Artnodes
Novembre de 2004 ISSN: 1695-5951

#Artnodes

UOC www.uoc.edu

 Article

L'entorn del net art i la seva recepció: el procés d'apreciació de l'obra de JODI

http://www.uoc.edu/artnodes/cat/art/pdf/pages1004.pdf

Ruth Pagès

Resum

L'article presenta un estudi de l'obra de JODI que comprèn tant la seva anàlisi estètica com l'anàlisi d'alguns episodis clau en el procés d'apreciació i reconeixement del seu treball dins l'àmbit del net art. En el fons, es tracta d'una reflexió sobre la recepció del net art basada en una mirada àmplia al seu entorn (els artistes, els crítics, els curadors, els periodistes, els professors, els festivals especialitzats...), el qual també inclou, evidentment, l'entorn tradicional de l'art (els museus, les galeries...). Un seguit d'entrevistes amb representants d'aquests diversos àmbits han donat peu a aquesta perspectiva més àmplia.

Paraules clau

JODI, net art, recepció del net art, legitimació del net art, autoreferencialitat

Introducció

Algú podria confondre l'obra de JODI amb una pura abstracció formalista. Tanmateix, el seu missatge o contingut l'hem de buscar en el mateix mitjà emprat: mostrant les entranyes disfuncionals de la màquina i la Xarxa i creant en l'espectador una neguitosa incertesa, JODI aconsegueixen de fer-nos repensar el poder de la tecnologia.

Reconeguts per diferents institucions artístiques del món, avui dia JODI són valorats no tan sols com a clàssics dins el net art, sinó que han entrat ja a formar part dels annals de la Història de l'Art amb majúscules.

Ara bé, com es gesta aquest reconeixement? Mitjançant una anàlisi d'alguns episodis que es consideren clau en la seva història i l'estudi de la seva obra, com també per mitjà d'un seguit d'entrevistes amb representants dels diversos àmbits del món de l'art que han ajudat a comprendre l'entorn del net art, s'intentarà arribar a alguna conclusió.

Avancem, però, que en un primer moment JODI són rebutjats per unes entitats que els consideren perillosos, pel fet de caure aquestes en el joc a què juguen JODI d'aparentar l'error i de flirtejar amb els virus informàtics, com veurem més endavant en el cas de ValueWeb. Alhora, JODI també rebutgen aquesta realitat en un valent atac contra el sistema, com s'evidencia en l'episodi dels Webby Awards, la qual cosa provoca, al seu torn, adhesions incondicionals d'un cercle reduït de seguidors.

Podem aventurar que és gràcies a aquesta cadena i, especialment, a partir d'aquest suport dels seus iguals que comença el camí cap a la legitimació. Des del primer moment, JODI són reconeguts pel camp del net art més expert. Són fins i tot adorats i imitats, com veurem. Es pot dir que aquí en germina l'acceptació, que ben aviat passarà de l'entorn més marginal a una esfera ja plenament institucionalitzada. És en aquest trajecte que s'ha anat forjant mentrestant un mite, deutor del vell mite de l'artista bohemi i antisocial, genial i contestatari.

A primer cop d'ull

Quan els usuaris accedeixen al treball de JODI, noten de seguida que hi passa alguna cosa estranya i inevitablement s'acaben

preguntant si el seu propi ordinador deu haver estat infectat per cap virus. Les finestres comencen a canviar, el text comença a fer pampallugues pertot arreu, els caràcters comencen a ballar per la pantalla, plena de colors canviants. De cop i volta tot sembla inestable i infectat. Però no hi ha res d'això. El treball de Joan Heemskerk i Dirk Paesmans és una programació elaborada, un joc formal jugat en el món dels ordinadors.

En el seu web aconsegueixen ajuntar visualment un gran nombre d'elements electrònics: textos en ASCII, finestres, cursors i imatges produïdes per l'ordinador hoste. S'hi succeeixen, doncs, els caràcters incomprensibles que funcionen de manera totalment autònoma. Les icones que fins ara tan bé ens anaven (la famosa paperera, per exemple, a la qual JODI s'han referit en diverses ocasions) perden de sobte tot sentit o utilitat, i en la seva multiplicitat ens mostren alhora tota la seva buidor.

JODI, amb les seves imatges de baixa resolució que pesen poc i es carreguen ràpidament, la seva falsa interactivitat i el seu ús atípic de l'HTML, l'ASCII o els virus informàtics, han aconseguit fer una obra realment interessant, alimentada per l'esperit d'una lluita contra la high-tech. Tal com han declarat ells mateixos alguna vegada, estan enfadats amb la seriositat de la tecnologia, i val a dir que el seu treball ens ajuda a posar-la en dubte amb un cert sentit de l'humor.

Es podria incloure l'obra de JODI dins el que s'ha anomenat abstracció en net art, ja que es tracta d'un tipus de treball autoreferencial a primera vista, que no vol aportar directament cap missatge a l'espectador ni tenir una finalitat concreta. En aquest sentit, resultarien prou adients les paraules de JODI: «No contents. No message». De totes maneres, això només és el que veiem superficialment. Però no ens hem d'enganyar pensant que es tracta simplement d'admirar els bonics colors o les formes pautades i sorpresives. No som al davant d'una abstracció formalista, ja que el contingut últim de les obres, el seu «missatge», l'hem d'anar a buscar en el seu propi mitjà. És en el mateix acte de revelar el codi on trobem el seu significat. El fet de mostrar el codi de l'ordinador fora del seu context original provoca alhora confusió i atordiment. Cerca ofuscació i il·legibilitat. Crea incertesa. Genera sospites i dubtes en l'espectador, que tem que el seu ordinador en surti malparat i que, si més no, acaba posant en dubte que el seu entorn pugui ser tan «amigable» (user friendly) com se'ns vol fer creure. És en aquests resultats on rau la força radical, subversiva i iconoclasta de JODI. En el mateix fet de dei-

Imatge 1. 100% Untitled Game (JODI) <http://www.untitled-game.org/>

xar a la vista les entranyes de la màquina és precisament on trobem el seu significat.

Així, doncs, el que pot semblar a primer cop d'ull gairebé formalista té un rerefons conceptual, atès que revela alhora el potencial de disfuncionalitat de la màquina i la problemàtica de la relació que mantenim amb ella. També és un antídot a la nostra percepció simplista, que ens podria dur a identificar la màquina amb la seva interfície.

Episodi Webby Awards

El 18 març de 1999 es lliuraven els premis Webby Awards, instituïts per la International Academy of Digital Arts and Sciences (IADAS), al Herbst Theater de San Francisco. Aquests premis, molt recents llavors perquè aquella era només la tercera edició, eren considerats entre la premsa com els Oscar d'Internet. JODI havien guanyat aquell any el guardó en la categoria d'art, i en pujar tots dos al podi a recollir-lo, Dirk va engegar a l'audiència la feridora frase: «ugly, commercial sons of bitches». Sembla que, per tal de no allargar la cerimònia, l'organització havia demanat que els discursos es limitessin a cinc paraules bàsiques...

Aquestes cinc paraules han estat des de llavors repetides per nombroses cròniques en diferents mitjans, i fins i tot en cròniques de posteriors edicions del premi encara es van recordant successivament... aquest va ser el seu efecte en l'audiència. Cal notar que l'anècdota, i fins i tot les mateixes paraules que es van pronunciar, s'ha anat distorsionant i desdibuixant, talment com un veritable mite (la frase pot ser, per exemple, «ugly, corporate sons of bitches» segons els uns o bé «greedy corporate bastards» segons altres, o fins i tot «you commercial motherfuckers!» segons algú més). Les cròniques també difereixen les unes de les altres pel que fa a la reacció del públic. Segons alguns fou de rialles. Segons uns altres, de veritable enuig. Una crònica afirma que van ser escortats fora de l'edifici.[1] Algú fins i tot explica que van colpejar un càmera en la seva marxa precipitada a través de la sala.

Imatge 2. 404 (JODI) <http://404.jodi.org/>

1. Vegeu http://www.wired.com/news/culture/0,1284,18591,00.html.

Les reaccions també van sorgir en els cercles més especialitzats i dins la llista Nettime no va faltar qui es preguntés si l'atorgament d'un Webby a JODI s'havia de considerar un èxit del net art o un èxit de la societat del net espectacle. Algú li responia que pensava imprimir-se samarretes amb les cinc famoses paraules, en holandès.

Tornant a la història, sembla que ells havien anat a San Francisco sense saber ben bé quin tipus de premi era el que els havien atorgat. En arribar van començar a adonar-se del lloc i de la mena de gent que hi havia. L'ambient era de catifes vermelles, vestits d'etiqueta, 3.000 persones omplint l'auditori. Era una cerimònia molt a l'estil americà, amb el seu conductor còmic –que duia ja tots els acudits preparats. Dirk ha explicat que anaven caminant pel passadís cap al podi i ell s'anava posant nerviós per tot plegat. Sembla que va fer el discurs d'una manera totalment improvisada. Li va sortir així. En una de les entrevistes amb Lídia Porcar, Jordi Martorell i Ignasi Deulofeu, aquest últim explica l'anècdota:

ID: Això està més o menys justificat perquè, des del meu punt de vista, en aquest cas en aquells premis que donaven hi havia, allà, des de l'empresa més capdavantera de no sé què fins..., i molta penya... i llavors els agafaven a ells una mica com per a excusar-se, m'entens?, eren el liberalisme més salvatge de l'època, d'empreses d'aquestes informàtiques i tot plegat, i a ells els havien agafat d'alguna manera per a rentar-se la cara; llavors els tios quan van ser allà se'n van adonar, i quan van recollir el premi al tio li va sortir així... Ei, no ho tenia meditat, de cap manera, li va agafar com un rampell allà... recordo que el mateix dia que arribaven, en venien i m'ho van explicar, i aleshores el tio va començar a dir fàstics de tota la penya d'allà; en aquest cas va ser una genialitat...[2]

JODI també van explicar a l'Ignasi que per a aquella ocasió estaven convidats a casa d'un professor amic seu, on havien de fer nit durant la seva estada a San Francisco, però quan van tornar de l'auditori es van trobar les maletes a la porta. Els va treure de casa, fruit de l'escàndol provocat.

Imatge 3. OSS (JODI) <http://oss.jodi.org/>

2. Entrevista a Lídia Porcar, Jordi Martorell i Ignasi Deulofeu. Montblanc, 31 d'agost de 2003.

Episodi ValueWeb

El 25 d'agost de 1999, JODI van rebre un missatge del servidor on s'allotjava la seva pàgina web. L'empresa americana ValueWeb, amb seu a Florida, els notificava que havien de retirar-ne tota la informació perquè aquesta contenia llenguatge Java que malmetia el navegador:

> As you are aware, this page contains a malicious javascript that crashes the browser. This is in violation of the ValueWeb AUP which includes:
>
> Use of ValueWeb's connection in a manner that is disruptive, damaging, unlawful, offensive, or intrusive as determined by ValueWeb shall be considered a breach of this Policy and may result in cancellation of service.
>
> Please remove this offending link/page and refrain from posting it in the future. Failure to remove the link/page, or more occurences of this type of issue will result in account termination.[3]

La notificació era del tot taxativa. També era molt nova i sorprenent, tenint en compte que fins aleshores s'havia aplicat amb prou feines en casos de pornografia o criminalitat, però evidentment mai no s'havia aplicat en casos de «llenguatge maligne». Òbviament, ValueWeb considerava l'obra de JODI del tot perillosa: amb les seves pròpies paraules era destructiva, perjudicial, il·legal, intrusiva i ofensiva.

A partir d'aquell moment, els qui visitaven la pàgina de JODI trobaven en lloc seu l'avís de ValueWeb, el qual contenia una zona per a comentaris. Aquesta zona, de fet, va esdevenir en qüestió de setmanes un fòrum totalment espontani ple de queixes contra ValueWeb i de tota mena de missatges –a favor bàsicament, encara que també n'hi hagué algun en contra, de la restitució de l'obra de JODI.

El sol fet de l'aparició d'aquest fenomen ens demostra, si més no, un gran interès pel treball de JODI. Les mostres de solidaritat que van rebre són significatives. Entre altres, per exemple, una empresa s'oferí a hostatjar-los gratuïtament. El col·lectiu

Imatge 4. OSS (JODI) <http://oss.jodi.org/>

3. El missatge i tota la posterior discussió generada es pot veure a http://oss.jodi.org/abuse/.

0100101110101101.org clonà tota la pàgina de JODI en la seva pròpia,[4] i de seguida va córrer la veu d'on es podia consultar de nou l'obra de JODI. En l'anàlisi d'audiències que 0100101110101101.org té al seu web, veiem com les visites gairebé es van triplicar el setembre de 1999 amb la còpia de Jodi.org.[5]

Fixem-nos, però, en allò que es pot extreure de l'anàlisi dels missatges al fòrum improvisat de ValueWeb:

Hem de tenir en compte, primerament, que per bé que hi ha molts missatges de suport a JODI coherents i raonats, també hi ha una certa quantitat de missatges absurds, per mitjà dels quals els seus autors més que no pas establir-hi contacte per a manifestar la seva opinió, el que intenten tan sols és fer-se veure. Molts d'aquests missatges són del tot simplistes, a favor o en contra («Jodi's great» o «Jodi is the shit»). No hi falten, doncs, insults i picabaralles, en les quals JODI es fan servir com un escut per als uns i per als altres («Jodi protects me»).

Dins d'aquest tipus de missatges és curiós veure les referències que es fan a JODI: poden ser imaginacions del fet que el qui escriu controla el web de JODI o a ells mateixos en persona (un diu que són a la presó i no cal que ningú contacti amb Amnistia Internacional, perquè només els pot alliberar ell); o bé hi ha un interès generalitzat a conèixer la identitat de JODI (telèfon, qui són, etc.), fins i tot es detecta una tendència a impersonalitzar-los (com actuarien, què dirien, a qui donarien suport; per exemple: «JODI JUST TOLD ME THAT YOU4RE A DIPPLY ASSHOLE»).

Malgrat això, en una gran part dels missatges es pot endevinar un esperit antisistema: antiestat, antimultinacional, antiMicrosoft, antiBill Gates, anticonservador, antinazis..., com per exemple:

> Posted by Abu Nidal on 22:27:32 9/07/99:
>
> In Reply to: yes posted by tommyeverett on 07:57:57 9/06/99:
>
> Delete www.microsoft.com too! If Jodi has to go because it «disrupts» the browser, then close down Microsoft immeditely and hang Bill Gates before he gets his hands on a computer and continues to terrorize the world!; D

Imatge 5. OSS (JODI) <http://oss.jodi.org/>

4. http://www.0100101110101101.org/jodi.org.
5. Gràfic extret de http://www.0100101110101101.org/home/gui/audience.html.

I, el més important, se cita JODI com un veritable antídot a aquesta situació («Jodi are masters of liberation»). Veiem un exemple prou poètic d'aquesta idolatria:

jodi is a bleating green incense heart encysted in my chest directly behind my biological heart and it pulses violet waves throughout my body:jodi veils herself in virus:jodi preaches quiet mishaps:jodi gives back whatever she takes away:jodi is a distance between two distances and the universal constant describing universal inconstancy:jodi jodi jodi jodi:love you, sacred jodi - Wlater Iasac Mcozygemba 01:49:57 9/16/99 (5)

Efectivament, no hi falten missatges poètics i creatius:

||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||| BRING ||| BACK ||| JODI ||| MY ||| LOVE||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||| - CHR1ST0PH3R J08SON==(x003300x) 23:13:26 9/15/99 (1)

Posted by CHR1ST0PH3R J08SON==(x003300x) on 23:13:26 9/15/99:

JODI.ORG —- JODI.ORG JODI.ORG —- JODI.ORG —- JODI.ORG
—- JODI.ORG JODI.ORG —- JODI.ORG —- JODI.ORG —- JODI.ORG
JODI.ORG —- JODI.ORG —- JODI.ORG —- JODI.ORG JODI.ORG
—- JODI.ORG —- JODI.ORG —- JODI.ORG JODI.ORG —- JODI.ORG
—- JODI.ORG —- JODI.ORG JODI.ORG —- JODI.ORG —- JODI.ORG
—- JODI.ORG JODI.ORG —- JODI.ORG —- JODI.ORG —- JODI.ORG
JODI.ORG —- JODI.ORG —- JODI.ORG —- JODI.ORG JODI.ORG
—- JODI.ORG —- JODI.ORG —- JODI.ORG JODI.ORG —- JODI.ORG
—- JODI.ORG —- JODI.ORG JODI.ORG —- JODI.ORG —- JODI.ORG
—- JODI.ORG JODI.ORG —- JODI.ORG —- JODI.ORG —- JODI.ORG
JODI.ORG —- JODI.ORG —- JODI.ORG —- JODI.ORG JODI.ORG
—- JODI.ORG —- JODI.ORG —- JODI.ORG JODI.ORG —- JODI.ORG
—- JODI.ORG —- JODI.ORG JODI.ORG —- JODI.ORG —- JODI.ORG
—- JODI.ORG JODI.ORG —- JODI.ORG —- JODI.ORG —- JODI.ORG
JODI.ORG —- JODI.ORG —- JODI.ORG —- JODI.ORG JODI.ORG
—- JODI.ORG —- JODI.ORG —- JODI.ORG JODI.ORG —- JODI.ORG
—- JODI.ORG —- JODI.ORG JODI.ORG —- JODI.ORG —- JODI.ORG
—- JODI.ORG JODI.ORG —- JODI.ORG —- JODI.ORG —- JODI.ORG
JODI.ORG —- JODI.ORGASM

Entre tots, el tema que es posa més en qüestió és la justificació donada per ValueWeb de les malfuncions del navegador

Imatge 6. 404 (JODI) <http://404.jodi.org/>

(browser crash) provocades per JODI: uns argumenten que el navegador mai no els ha petat, uns altres que encara que ho fes ho prefereixen en comptes de veure's privats de gaudir de JODI. Altres diuen que sí, que peti! També hi ha algú que contraargumenta: no tan sols van fer petar el navegador, sinó l'ordinador i fins i tot els ulls de l'espectador!

> It's a joke, a fucking joke. - Freind of Tim O'Leary 08:57:04 9/08/99 (1)
>
> Posted by Freind of Tim O'Leary on 08:57:04 9/08/99:
>
> The fact that the [ab]normal www.jodi website is not here right now is extremely disconcerting for all of us. But this fact persists and we are collectively now creating the Jodi.org website after all.
>
> It is an honor to be a part of it. We should count our blessings so to speak.
>
> Now, BRING BACK THE FUCKING JODI.ORG WEBSITE YOU PINKO COMMIE SOBs that stole the whole thing. We would rather have our browsers crash looking at jodi.org that have smooth sailing anyplace else on the Web.
>
> rez

Episodi Esquerp

Amb motiu d'un article que Lídia Porcar havia de fer per a la revista Esquerp, dirigida per Francesc Vidal, ella explica la seva experiència d'un intent frustrat d'entrevistar JODI. Aquests van contestar les seves preguntes amb un missatge xifrat, cosa que es va interpretar com un lleig i alhora un rebuig a la comunicació. L'anècdota ens diu molt de la recepció d'aquest tipus de resposta, d'altra banda no inusual en JODI.

> LP: No ho sé, va ser un rotllo molt estrany. Això ho portava jo, era jo qui ho havia de fer, i llavors la història va anar així: (...) la Marina Sala es va posar en contacte amb ells, perquè no parlen pràcticament castellà, i aleshores els vam dir que allò era per a publicar-ho en una revista, i els vam enviar revistes a casa seva per mitjà del Francesc perquè veiessin on sortirien i tot això; bé, es va fer tota aquesta feina de contacte i molt bé, molt simpàtics. Des del moment en què vam començar a parlar amb ells els vam dir que ho faríem per mail, perquè era millor, que els enviaríem preguntes i ells les contestarien i tal.
>
> Les primeres preguntes que els vam fer eren molt convencionals, (...) i una d'aquestes preguntes convencionals els va molestar o van entrar dins un joc... total, que ens van enviar un mail com encriptat; evidentment, no n'enteníem res, i aquesta era la seva resposta. És clar, posar-hi això:«Yo he preguntado esto y ellos me han dicho esto», evidentment tampoc no tenia sentit. Nosaltres ens vam dir: què fem?, i la Marina es va emprenyar... a més la Marina programa molt bé. (…) Aleshores vam decidir que ella faria una encriptació i els la passaria (…); vam decidir que seguíem el joc, i ja no en vam tenir resposta. (…)
>
> A mi el que em va semblà això, a més perquè ja ho havia vist a molts altres llocs, com has explicat, és un tret de genialitat: «Ei, jo faig això, jo passo d'això, i faig això perquè m'ho puc permetre». Doncs, molt bé! Jo també em puc permetre respondre't d'aquesta manera, i aquí vam acabar la història, a veure qui anava més lluny amb això, si realment tenien ganes d'establir una relació, que, és clar, no entra dins els seus pressupòsits, o sigui, ells fan això i fan això. Però a mi aquestes artistades... jo d'això, en dic artistades, i admeto una altra cosa, perquè jo estic parlant d'ells des de fa anys, des que faig classes a l'escola i a l'institut... Bé jo sempre dic als meus alumnes que han d'entrar als seus webs, vull dir que els respecto totalment…[6]

El tribut d'altres artistes

No hem d'oblidar que JODI s'han convertit en un referent per a tot el net art. Així, doncs, no és estrany que diversos net artistes els hagin fet homenatges en les seves pròpies obres. Aquest és el cas de Vuk Cosic amb History of Art for Airports, i més monogràficament amb jodiblink. També ho han fet Peter Luining amb FFO-OFF Remixes o bé Eryk Salvaggio amb Absolut Net.art. D'una manera o d'una altra, cadascun d'ells ha fet palesa la importància de JODI com a referent dins el món del net art. Ja hem parlat de 0100101110101101.org, que dins la seva estratègia de clonar webs del net art no van dubtar ni un moment a triar la de JODI.

Val la pena, doncs, tenir present que l'estètica autoreferencial de JODI (els colors llampants, els caràcters ASCII o bé la típica pantalla negra amb text verd fosforescent inspirada en l'albor de la informàtica) ha estat suggeridora de moltes altres obres de net art i que fins i tot la paraula JODI s'ha convertit ja en adjectiu d'una manera de representar.

Per la mateixa novetat del mitjà, hi ha molta ebullició d'idees en els primers moments d'Internet; també hi ha molta confusió, i potser és per a lluitar contra aquesta confusió que els net artistes es veuen amb la necessitat de crear certeses. Cal aglutinar-se i fer un front comú, cosa que representa, en primer lloc, reconèixer la tasca dels iguals. Aquí neix la merescuda consideració dels mateixos net artistes envers JODI. Laura Baigorri ho explica així:

> LB: Lo que sí es cierto es que los net artistas mantienen un estrecho contacto entre sí que viene dado por el propio medio (es muy fácil comunicarse por Internet) y porque cada vez que surge una nueva disciplina artística, sus componentes tienden a reagruparse, ya sea para legitimarla o para intercambiar experiencias y datos.[7]

El tribut dels media

Mathew Mirapaul, que escriu regularment al New York Times sobre net art, ens exposa una anècdota molt explicativa en el seu article sobre la restrospectiva de JODI a la galeria Eyebeam de Nova York, l'abril de 2003. Primer de tot, hem de tenir en compte el fet que una retrospectiva sempre és una consagració, i així és com hem

6. Entrevista a Lídia Porcar, Jordi Martorell i Ignasi Deulofeu. Montblanc, 31 d'agost de 2003.
7. Entrevista a Laura Baigorri, per escrit (correu electrònic), 2 d'agost de 2003.

de llegir el text de Mirapaul, que no deixa de comparar JODI amb Cézanne. També inclou la cita textual de 0100101110101101.org extreta d'una conversa telefònica: «They have influenced almost everything on the Internet that is related to art, he said. It's like trying to find a painter who was not influenced by Michelangelo.» (Mirapaul, 2003). En aquesta mateixa línia, Vuk Cosic els ha comparat, en canvi, amb Leonardo da Vinci. I entre els missatges de l'afer ValueWeb, apareix en diverses ocasions la referència a Van Gogh. Finalment, també han estat comparats amb Duchamp per Jon Ippolito (Ippolito, 1999).

> By exposing naked and tags in an art arena, jodi appear to be displaying the electronic equivalents of Duchamp's bicycle wheel and urinal: readymade mechanisms transformed into art by context.

En l'article de Mirapaul, l'aclariment dels orígens del treball de JODI, basats en una anècdota casual, gairebé miraculosa, no pot deixar de recordar-nos la tradició de biografies d'artistes, que es remunta a les vides de Vasari. Un origen mític, màgic, un conte gairebé, és l'explicació de tot:

> Ms. Heemskerk and Mr. Paesmans were resident artists at San Jose State University in the heart of Silicon Valley in 1994, at the start of the dot-com era. One day while working on a Web project they accidentally omitted a bracket from the computer code, and the resulting Web page was a messy jumble of text and characters. They liked what they saw and began to experiment.
>
> (Mirapaul, 2003)

Tal com diu després Mirapaul, concedint poques entrevistes JODI van esdevenir encara més misteriosos. L'anècdota primerenca de la casualitat que els va dur a començar a treballar en el que ben aviat seria tan característic seu, ens recorda també inevitablement l'explicació del mateix origen de la paraula net art.[8] Un origen cert, datat, però alhora remot i obscur. Un origen gairebé mític en el qual intervé la casualitat portadora de la inspiració, com un fil de veu d'un món màgic i tocat pels déus que arriba qui sap com fins als nostres dies.

Tornarem a parlar del fet d'estar vivint un present que se sap d'alguna manera excepcional. El mateix net art, tot i tenir una vida tan curta, ha generat ja cròniques de la seva pròpia història, en les quals JODI tenen un lloc d'honor i, encara que sembli contradictori si tenim en compte la seva joventut, ha generat també clàssics ja. De nou, JODI estan entre els pocs noms que unànimement en són considerats.

El fet de declarar estar vivint un present històric és una manera evident de legitimar-lo. Així, doncs, la història del net art, moltes vegades escrita pels mateixos artistes, no deixa de ser un intent de col·locar-lo en una posició important, traient-lo dels cercles reduïts i sovint marginals. Així ho explica Laura Baigorri:

> RP: Con el creciente interés de los museos por el net art se cerró un capítulo (el llamado «período heroico») en que el acento estaba más en la investigación y experimentación que en la promoción. ¿Cómo valoras este paso, especialmente en el caso de JODI?
>
> LB: Cuidado, esta historia la han escrito los propios net artistas, los más interesados en legitimar su arte a través de heroicidades.

Les entrevistes / el teló de fons

Al llarg de les diverses entrevistes mantingudes han anat sorgint tot de temes que conformen el panorama més general de la recepció del net art i alhora il·luminen aspectes més amplis, més teòrics, com poden ser el canvi en el concepte d'art, la comparació amb l'avantguarda històrica, el paper de les institucions, la hibridació entre disciplines, el públic i la interactivitat, el domini tècnic, el desinterès/desconeixement del gran públic, el paper de la teoria i dels crítics, la democratització de l'art, el mercat de l'art, etc. Hem de veure aquests temes com el marc general de l'estudi, entenent que cal considerar-los per a copsar el veritable rerefons de la recerca del que ha estat el procés de legitimació del net art. Fem-ne un ràpid repàs.

Tot i ser a bastament reconeguts en el món artístic per museus, festivals, crítics i comissaris, JODI diuen que aquesta tasca que fan no volen que tingui l'etiqueta d'«art», i afirmen que en el mitjà en què es mouen aquest tipus de consideracions no preocupen. Aquesta actitud és, de fet, extensible a molts dels representants del net art, no tan sols artistes, sinó també teòrics (Manovich, 2003). Hem de lligar aquesta posició a l'esborrament de fronteres entre les diferents disciplines que convergeixen en el net art, des del disseny de programes fins al disseny gràfic, per exemple, i, alhora, la mateixa difuminació en la qual es debat el concepte d'art últimament.

A Internet, però, no es pot dir que hagi desaparegut totalment i completament l'etiqueta «art». La mediació del que veiem ens ve donada per l'enllaç del qual venim quan accedim a una determinada pàgina. L'enllaç de què provenim és el que ens dóna la pauta de la confiança que hem de dipositar en allò que veurem. JODI ho expliquen així:

> In the net it's more which link you take before to get somewhere how you will think about that. That's the same if you go to MACBA, it's a building. Once you cross the building of Macba what you will see there is totally dependent of the label which says art.[9]

8. La història dels orígens del terme net art està a bastament referenciada. L'anècdota atribueix el naixement del mot a Vuk Cosic, arran d'un missatge electrònic que va rebre cap al desembre de 1995, però totalment indesxifrable a causa d'una incompatibilitat de programari, en el qual, enmig de signes incoherents, només es podia llegir la paraula net art. Vuk va quedar molt impressionat pel fet que la pròpia Xarxa li proporcionés el nom per a allò que feia, i començà a fer servir i difondre el terme. Vegeu, entre altres, la història explicada a Shulgin, Alexei: «Net.art –the origin–», dins Nettime http://amsterdam.nettime.org/Lists-Archives/nettime-l-9703/msg00094.html, on s'anuncia la importància de l'anècdota per al futur. Shulgin demana disculpes als futurs historiadors de l'art, atès que el text original del missatge rebut per Vuc Cosic s'ha perdut irremeiablement. Donant per descomptat que el futur voldrà tenir aquest document, se'n prediu una futura inclusió en la història amb majúscules.
9. Entrevista a JODI. Barcelona, 5 de juny de 2003.

Amb tot, val la pena recordar que el rebuig al que hem anomenat l'etiqueta «art» es pot trobar ja en les avantguardes històriques, desitjoses de trencar amb l'abstracció del gènere, d'investigar nous camins i d'acostar d'alguna manera l'art a la vida.

Malgrat que al llarg de tot l'article hi ha moltes referències al reconeixement i la fama de JODI, cal contextualitzar aquest fet dins la situació general en què es troba l'art contemporani i no oblidar que, tal com diu Laura Baigorri, el net art no deixa de ser, al capdavall, inexistent per al gran públic:

> RP: ¿Cuál crees que es la relación que tiene el net art con el público en general, el público «no conocedor»?
>
> LB: Prácticamente ninguna; si el videoarte, con más de 30 años de historia, todavía es desconocido, el net art es «inexistente» para el gran público. Creo que cuando ven alguna obra en exposiciones lo consideran como un hecho insólito, pero desconocen que ésta sea una disciplina más del arte.
>
> RP: ¿Cuál crees que es esta relación en el caso concreto de JODI?
>
> LB: Incomprensión total, pero... ¿no es esto precisamente lo que pretenden?[10]

Es diria que aquesta reacció del gran públic es pot extrapolar a tot l'art contemporani (Heinich, 1998). Jorge Marzo ho comenta tot posant en evidència les posicions de les institucions culturals sobre això:

> JM: El problema del món artístic amb les institucions, no tan sols en el net art, sinó en general en la producció artística i cultural, és que l'èxit de les coses es mesura per la quantitat de gent que visita els museus. El CCCB té moltíssima gent perquè pot dir que hi ha hagut cent mil persones que han entrat al Sònar en tres dies. El Sònar és una activitat interessant? Sí, molt bé, però es mesura segons els milers de persones que hi van. (...) El que passa és molt curiós perquè justament per mitjà de la cultura digital i de la interactivitat han descobert una cosa fenomenal, que és que la família hi van a prémer botons els diumenges. Si tu tens una instal·lació interactiva a un museu –per sort hi ha instal·lacions interactives a Barcelona– és normal, llavors la família hi va, prem botons, els verds, els vermells, els nens hi juguen, i és una cultura pròpia del museu de la ciència. La tecnologia i la interactivitat i fins i tot Internet han esdevingut un model de relacions socioculturals entre els museus (les institucions culturals) i la gran massa de públic. (...) Aleshores la interactivitat és un model de relacions culturals mitjançant les quals es legitima l'actuació de les institucions en general perquè la gent s'ho passa bé prement botons, no es tracta que l'obra d'art –per exemple a Internet és igual, oi?– pugui transmetre uns continguts, que pugui ser una cosa col·lectiva, que pugui fer una certa crítica a l'entorn cultural, polític i social, sinó bàsicament s'ha de poder dir el següent: «Finalment ja hem guanyat, la gent torna al museu», i això és una cosa obsessiva en els camps dels directors de museus, obsessiva; és una cosa bestial.[11]

El problema del desinterès/desconeixement del públic per l'art contemporani s'ha obviat, doncs, gràcies a la tan famosa interactivitat, entesa aquí com una interacció entre públic i institucions culturals limitada a uns reduïts marges que no van més enllà d'allò lúdic, és a dir, de la capacitat de tria entre botons verds o vermells. Els continguts, la visió crítica, la reflexió, el possible poder de decisió i d'acció han desaparegut completament.

En aquest sentit, és interessant veure com apareixen noves versions de la paraula interactivitat que desemmascaren l'ús, potser per massa extensiu massa simplista, que s'ha fet del seu significat. És evident que cal relativitzar la visió que situava la interactivitat com una de les característiques fonamentals del net art, amb tot el que això comportava de desaparició de l'espectador com a tal, convertit, gràcies a la seva participació en l'obra, en coautor. Reduint tot el tema a un simple joc, el de prémer botons, J. Marzo ens alerta del perill de veure aquesta paraula com una solució per a tot. JODI també tenen una visió crítica del mot:

> I heard someone say that interactivity is not about buttons and so on but about the person. The way they react to you, not the way they react to a button or a system or an action. The feedback, you can almost change the word interactivity for feedback of the public. (...) and we react to the public's reaction.[12]

Finalment, quin és el rol de les institucions en l'entorn del net art? Per les seves característiques d'immaterialitat i atemporalitat, l'entrada del net art al mercat de l'art si més no sembla difícil, tot i que no falta qui la veu com una possible solució (Algora, 2003). En canvi, JODI, parlant del seu treball, consideren important que no sigui vendible:

> For us it is also very important that it does not have an economic value because what happens with the net is industrialisation. Of course it is business, and to make net art now is an interesting education because you can use it to make design for web sites or other related business activities. There is a market to be good in computers and we are absolutely allergic to that because we want to stay in the way that we learn what we need at the moment and then we learn something else like for a while we learn Director and we more or less stop when we want it and then we learn game modification. Because we think there is a really dirty mix between net.culture and net.business. (...) We are in the old fashioned way that we never did any commercial work.[13]

Així, doncs, sembla que, fora del mercat de l'art tradicional, el net art es troba inevitablement a les mans de les institucions que haurien d'encarregar-se de vetllar per la seva existència i conservació.

10. Entrevista a Laura Baigorri, per escrit (correu electrònic), 2 d'agost de 2003.
11. Entrevista a Jorge Marzo. Barcelona, 26 de juny de 2003.
12. Entrevista a JODI. Barcelona, 5 de juny de 2003.
13. Entrevista a JODI. Barcelona, 5 de juny de 2003.

Conclusions

Podem dir que el rebuig inicial envers l'obra de JODI –que es reflecteix en algun dels episodis explicats– prové d'una part de la societat lligada al sistema de grans corporacions que dominen l'economia (i, especialment, l'economia de la indústria cultural) i que percep JODI com una amenaça. Per contra, l'admiració envers JODI procedeix, al començament, del seu cercle més proper, que veu en ells l'experimentació i el descobriment alhora que la gosadia de l'atac al sistema i fins i tot l'alliberament (recordem el to messiànic de molts dels missatges de l'episodi ValueWeb).

No és fins més tard, més endavant en el temps, que les institucions tradicionals del món de l'art demostren, a poc a poc, interès en el net art, i comencen a reconèixer-ne noms, grans figures, entre les quals hi ha evidentment JODI. De totes maneres, cal tenir present que el seu procés de reconeixement ja havia nascut molt abans, dins el cercle restringit dels «entesos». Va ser, de fet, la consideració dels seus iguals la que va fer néixer aquest procés d'apreciació i posterior legitimació. Podríem extrapolar a aquest cas el desenvolupament de la meritocràcia tal com la descriu Castells dins el món acadèmic:

> Así pues, la cultura de Internet radica en la tradición académica de la investigación científica compartida, la reputación obtenida gracias al prestigio académico, la evaluación por parte de los colegas y la apertura y publicidad de las investigaciones, otorgando la consideración merecida a los autores de cada descubrimiento.
> (Castells, 2001, pàg. 55)

En certa manera, el treball de JODI és un treball de recerca i de descobriment que podem equiparar al de la investigació científica, reconegut per part dels altres net artistes amb la consideració merescuda.

A banda de perpetuar, fruit d'aquest procés i de manera sens dubte inintencionada, la figura tradicional de l'artista (contràriament al que se sol dir del mitjà com a promotor de la dissolució d'aquesta figura en la col·lectivitat, l'anonimat, la fusió amb el públic...), JODI també perpetuen la noció tradicional d'art d'avantguarda: capdavanter en l'experimentació i la descoberta del nou mitjà. Una altra vegada les referències a les avantguardes històriques no han estat poques al llarg de totes les entrevistes i també les trobem en diverses crítiques especialitzades.

Pot ser que aquestes dues característiques hagin ajudat a fer més comprensible el treball de JODI per a un públic de l'art tradicional, regit per les referències internes pròpies de la història de l'art i del món de l'art. Així ho veu Roberta Bosco:

> RB: JODI, a pesar de ser extremadamente rompedores y de utilizar un lenguaje innovador y producir una poética totalmente original de ellos, realmente de tener una historia, un rollo y tal... han sido comprensibles para los mecanismos del mundo del arte, del sistema del arte, y entonces, probablemente, no lo sé, pero cuando hablamos con Stefano siempre pensamos que JODI serán de los que quedarán, ¿no? (...) Cuando miras las cosas con perspectiva, realmente, de todo esto, de todos sobre los que escribimos, de todos en los que pensamos, de todos los que nos gustan también ¿no?, realmente, ¿dentro de 40 años y tal...? –o sea, todos ellos habrán contribuido a que pasara esto, ¿no?– Pero, finalmente, ¿qué es obra realmente y quién es artista? Y creo que si alguien quedará serán JODI.[14]

La imatge a què arribem mitjançant totes aquestes anècdotes ens parla d'hermetisme, d'inaccessibilitat, de perill hacker, d'enfant terrible, d'artistada, de genialitat, d'incomprensió, de fama i fans, i de mite, de clàssics. Tot plegat no deixa de recordar-nos moltes de les característiques tradicionalment adscrites a l'artista des de temps remots (Wittkower, 1985; Kris i Kurz, 1982). Això ho corroboren les entrevistes, en les quals també s'ha pogut notar una percepció generalitzada del fet que, malgrat la novetat del mitjà i el trencament que pot representar la seva obra, JODI són vistos com una figura d'artista amb majúscules, completament comprensible alhora fora del món del net art, és a dir, en l'entorn del món de l'art que podríem anomenar tradicional.

L'hermetisme es reflecteix clarament en la seva obra, com s'ha vist en l'anàlisi estètica del començament, pel fet de tractar-se d'una producció força autoreferencial i impenetrable. Ells mateixos reconeixen que els agrada el tipus de treball hermètic. La inaccessibilitat s'observa també en la seva obra, frustrativa més que no pas interactiva segons Laura Baigorri:

> LB: El caso JODI no es interactivo, sino reactivo (acción —> reacción), y más concretamente «frustrativo». Ellos juegan a frustrar la interacción con el espectador.[15]

De totes maneres, la inaccessibilitat no tan sols és fruit de la seva obra, sinó també de la seva actitud pública. El seu treball web és volgudament anònim, no hi trobarem biografies ni reculls de premsa. No trobarem indicatiu de país en les seves URL. El fet de ser cars a l'hora de concedir entrevistes, o el fet de xifrar-ne les respostes, com hem vist en l'anècdota d'Esquerp, els fa encara més llunyans. Aquesta distància (fins i tot, diríem, distància d'ells respecte a si mateixos) és en part volguda, atès que no pretenen ser «doctors de la seva pròpia feina»:

> 90% of artists are very talkative, conceptual or writing about their work ... but we are very old-fashioned, we are not in the style of these people who know much about their work. It is also an effort we do to not know about it. It is a bit like Surrealism because you don't want to understand your own self...[16]

14. Entrevista a Roberta Bosco i Stefano Caldana. Castelldefels, 19 d'agost de 2003.
15. Entrevista a Laura Baigorri, per escrit (correu electrònic), 2 d'agost de 2003.
16. Entrevista a JODI. Barcelona, 5 de juny de 2003.

El mateix treball de JODI amb el codi i amb els virus, i també la seva relació amb el món hacker, els ha identificat una mica amb un perill. Un exemple primerenc del seu treball estava inspirat en el virus Good Times, que havia estat distribuït per la Xarxa pel correu electrònic amb gran poder destructor. En aquest sentit, JODI es troba a prop del que podríem anomenar hacker art, en el qual s'inspira la coneguda frase «We love your computer». Cal pensar que tot aquest entorn ha tingut el seu pes a l'hora de qualificar JODI de perillosos. Sens dubte, és així com ho devia veure Value-Web quan va decidir retirar la seva pàgina del servidor.

D'altra banda, Roberta Bosco analitza l'escena dels Webby sota la perspectiva d'enfants terribles:

> RB: Era un poco esto, el stablishment de la cultura y todo lo que ellos insultaban, ¿no? Entonces, los artistas siempre tienen este momento de rechazo y de enfant terrible.[17]

Hem vist que certes actuacions seves, com la de «comunicar-se» mitjançant missatges xifrats, són vistes com una artistada. Altres, com el discurs dels Webby, són considerades una genialitat. La mateixa anècdota de ValueWeb ens parla d'una incomprensió total per part de la societat respecte a l'obra de JODI (cal dir que, en aquesta mateixa línia, feia pocs anys Yahoo! els havia denegat l'entrada sota la categoria Arts).

Ara bé, per un altre cantó, dins un cercle potser més especialitzat trobem una veritable devoció per JODI. No els falten els seus fans, anònims o no, que podem rastrejar a través dels missatges de solidaritat rebuts, per exemple. Tampoc no els falta admiració dins el mateix entorn del net art, i els tributs al seu treball són molts. I, al capdavall, tampoc no els ha faltat el reconeixement per part de les institucions de l'art (del qual la seva tria per a participar a Documenta X va ser un pas clar).

Són considerats clàssics del net art i són sovint comparats a grans artistes, des de Miquel Àngel a Duchamp, no tant per les similituds artístiques, sinó pel mateix pes i el reconeixement de l'artista. Diguem que més que una comparació és una equiparació als noms escrits en lletres d'or a la Història de l'Art: un dels espectres que genera l'apreciació de l'obra de JODI és la creació d'un mite. De fet, un mite ja vell i molt poc high-tech: el mite de l'artista genial, fascinant però alhora inaccessible; proper i distant. Incomprès i adorat al mateix temps.

Bibliografia

ALBERICH, Jordi (2002). En trànsit 7.0. Barcelona: FUOC.

ALGORA, Montxo (2003). «Art Futura: present i futur de l'art digital». Artnodes [article en línia]. FUOC.
http://www.uoc.edu/artnodes/esp/art/algora_entrev0503/algora_entrev0503.html

BAIGORRI, Laura (2002). Hipertexto «Net.art» [article en línia]. Mediateca CaixaForum de Barcelona.
http://www.mediatecaonline.net/mediatecaonline/STriaMat?termesel=netartIES&ID_IDIOMA=es

BAUMGAERTEL, Tilman (1998). «Amamos tu ordenador» [entrevista en línia a JODI].
http://www.internet.com.uy/vibri/artefactos/jodi/jodi.htm

BAUMGAERTEL, Tilman (2000). «Arte en Internet. Parte I» [Entrevista en línia].
http://www.internet.com.uy/vibri/artefactos/art_on_the_internet_1.htm

BAUMGAERTEL, Tilman (2000). «Arte en Internet. Parte II» [Entrevista en línia].
http://www.internet.com.uy/vibri/artefactos/art_on_the_internet_2.htm

BAUMGAERTEL, Tilman (2001, 19 de maig). «Rhizome.org: Interview with Jodi» [Entrevista en línia].
http://rhizome.org/object.rhiz?2550

BLANK, Joachim (1996). «What is netart ;-)?». Irational [article en línia].
http://www.irational.org/cern/netart.txt
També a Nettime-ZKP4.
http://www.ljudmila.org/nettime/zkp4/41.htm

BOSMA, Josephine. The interior of net art [article en línia].
http://laudanum.net/cgi-bin/media.cgi?action=display&id=993983463

BOSMA, Josephine. Between moderation and extremes: the tensions between net art theory and popular art discourse [article en línia].
http://laudanum.net/cgi-bin/media.cgi?action=display&id=960984824

BOSMA, Josephine. «Cómo experimentar el net.art» [article en línia].
http://aleph-arts.org/pens/como_exp.html

BOSMA, Josephine (1998). «Por un net-art independiente. Una charla con JODI y Alexei Shulgin».
http://aleph-arts.org/pens/indep.html

BREA, José Luis (2002). La era postmedia. Salamanca: Centro de arte de Salamanca.

BROEGGER, Andreas (2000, desembre). «Net art, Web art, Online art, net.art?». ON OFF [article en línia].
http://www.afsnitp.dk/onoff/Texts/broggernetart,we.html

CASACUBERTA, David (2003). Creación colectiva. En Internet el creador es el público. Barcelona: Gedisa.

COSIC, Vuk. «Net.art per se» [en línia].
http://www.ljudmila.org/naps/

CUBITT, Sean (1998). Digital aesthetics. Londres: Sage.

DIVERSOS AUTORS (1997). Documenta X. Short Guide. Cantz, Ostfildern-Ruit.

FERRER, Jaume; GÓMEZ, David (2002, maig). «Arte, redes y cooperación» [article en línia].
http://www.uoc.edu/web/esp/art/uoc/dgomez_jferrer0402/dgomez_jferrer0402.html
[versió en català: http://www.uoc.edu/web/cat/art/uoc/dgomez_jferrer0402/dgomez_jferrer0402.html]

FULLER, Matthew (2000). «Art meet Net, Net meet Art». Tate Gallery [article en línia].
http://www.tate.org.uk/netart/mat1.htm

GALLOWAY, Alex (1998). «(web)site-specificity)». [foro sobre la·era·postmedia] [missatge en línia].
http://aleph-arts.org/epm/forum/galloway1.html

GIANNETTI, Claudia (ed.) (1998). Ars Telematica: Telecomunicación, Internet y Ciberespacio. Barcelona: L'Angelot.

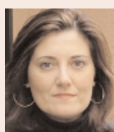
GIANNETTI, Claudia (2002). Estética digital: sintopía del arte, la ciencia y la tecnología. Barcelona: L'Angelot.

17. Entrevista a Roberta Bosco i Stefano Caldana. Castelldefels, 19 d'agost de 2003.

IPPOLITO, Jon (1999, febrer-març). «Cross Talk». Artbyte [en línia] (Nova York) 1, núm. 6, pàg. 16-17.
http://three.org/ippolito/home.html
LUNENFELD, Peter (ed.) (1999). The digital dialectic: new essays on new media. Cambridge (Mass.): The MIT Press.
MANOVICH, Lev (2001). The language of new media. Cambridge (Mass.): The MIT Press.
MANOVICH, Lev (2003, 22 de setembre). «Don't call it art». Nettime [en línia].
http://amsterdam.nettime.org/Lists-Archives/nettime-l-0309/msg00102.html
MIRAPAUL, Mathew (2003, 21 d'abril). «Deliberately Distorting the Digital Mechanism». New York Times [article en línia].
http://www.nytimes.com/auth/login?URI=http://www.nytimes.com/2003/04/21/arts/design/21MIRA.html
http://www.0100101110101101.org/home/meta/press/nytimes_jodi-en.html
PACKER, Randall (1998). Net.Art as Theater of the Senses: An HiperTour of JODI and Grammatron [article en línia].
http://www.archimuse.com/mw98/beyondinterface/bi_frpacker.html
ROSS, David. «21 Distinctive Qualities of Net.Art» [article en línia].
http://switch.sjsu.edu/web/ross.html
SHULGIN, Alexei (1997, 18 de març). «Net.art –the origin–». Nettime [missatge en línia].
http://www.internet.com.uy/vibri/artefactos/netarte.htm
TEJERIZO, Fernando. «El net.art: la estética de la red» [article en línia].
http://aleph-arts.org/pens/tejerizo.html
TISMA, Andrej (1997). «Web.art's nature» [article en línia].
http://members.tripod.com/~aaart/webartsn.htm
WEIBEL, Peter; DRUCKREY, Timothy (ed.) (2001). Net condition: art and global media. Graz (Àustria): Steirischer Herbst; Karlsruhe (Alemanya): ZKM; Cambridge, Mass: MIT Press.

<···> Si vols citar aquest document, pots fer servir la següent referència:

PAGÈS, Ruth (2004). «L'entorn del net art i la seva recepció: el procés d'apreciació de l'obra de JODI». Artnodes [article en línia]. UOC. [Data de consulta: dd/mm/aa].
<http://www.uoc.edu/artnodes/cat/art/pdf/pages1004.pdf>
ISSN 1695-5951

Ruth Pagès
Doctoranda en el programa de doctorat sobre la Societat de la Informació i el Coneixement (UOC)
rpagesp@uoc.edu

Llicenciada en Història de l'Art per la Universitat de Barcelona (UB). Diploma de postgrau de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i la Fundació Miró: Pensar l'art d'avui: estètica i teoria de l'art contemporani. Diploma de postgrau de la Universitat Pompeu Fabra (UPF/IDEC): Polítiques culturals europees i relacions culturals internacionals.
Actualment treballa en la seva tesi doctoral sobre net art, dirigida per Jordi Alberich dins el marc del programa de doctorat sobre la Societat de la Informació i el Coneixement de la UOC.
En els darrers anys ha centrat el seu interès en la recepció de l'art i, especialment, en la seva mitificació (concretament amb un treball sobre el cas Van Gogh). La seva línia de recerca present explora els processos d'apreciació i de legitimació del net art i, alhora, com aquests processos poden haver influït en un desplaçament del mateix concepte d'art.